

TOHTOREIDEN PERUSTELUT TUTKINTOTYYTYVÄISYYDELLEEN TYÖURAN NÄKÖKULMASTA

Kooste Helsingin yliopiston uraseurantakyselyyn
vastanneiden 2014-2016 valmistuneiden tohtorien
perusteluista

TIIVISTELMÄ

Tässä raportissa analysoidaan uraseurantakyselyn avoimen kysymyksen ”Miten tyytyväinen olet kokonaisuudessaan vuonna xxxx suorittamaasi tohtorin tutkintoon työurasi kannalta? Perustele vastauksiasi” vastauksia kaikkien Helsingin yliopiston tutkijakoulujen osalta.

Koostanut **Riikka Sarasjärvi**

Tutkimuspalvelut

Uraseurantaraportti 2014-2016 valmistuneiden tohtorien tutkintotyytyväisyydestään työuran kannalta

Sisällys

Yhteenveto ja toimenpidesuositukset	2
Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tutkijakoulu (HYMY)	6
Tutkintoonsa työuran kannalta tyytyväisten perustelut:	6
Tutkintoonsa työuran kannalta tyytymättömien perustelut:.....	8
Ympäristö-, elintarvike- ja biotieteellinen tutkijakoulu (YEB)	10
Tutkintoonsa työuran kannalta tyytyväisten perustelut:	10
Tutkintoonsa työuran kannalta tyytymättömien perustelut:.....	12
Luonnontieteellinen tutkijakoulu (LT/DoNaSci)	15
Tutkintoonsa työuran kannalta tyytyväisten perustelut:	15
Tutkintoonsa työuran kannalta tyytymättömien perustelut:.....	18
Terveyden tutkimuksen tutkijakoulu (TT/DsHealth)	20
Tutkintoonsa työuran kannalta tyytyväisten perustelut:	20
Tutkintoonsa työuransa kannalta tyytymättömien perustelut:.....	24

Yhteenveto ja toimenpidesuosituks

Tässä raportissa analysoidaan vuosina 2014, 2015 ja 2016 Helsingin yliopistosta tohtoriksi valmistuneiden tutkintotyytyväisyyttä työuransa kannalta. Analyysin aineistona on yliopistojen valtakunnallisten tohtoriuraseurantakyselyihin vastanneiden avovastaukset kysymykseen tyytyväisyydestä tutkintoon työuran kannalla. Kyselyt on toteutettu vuosina 2017-2019.

Valtakunnalliset tohtoriuraseurantakyselyt on tehty vuodesta 2017 joka syyskuu 3 vuotta sitten tohtorin tutkinnon suorittaneille. Kohderyhmän tiedot poimitaan valtakunnallisesta VIRTAtietokannasta (johon tiedot tulevat yliopistojen opintorekistereistä). Vastanneiden taustamuuttujatietoja täydennetään yliopistojen opintorekisteritiedoilla (tutkijakoulu, tohtoriohjelma, tiedekunta).

2019 kyselyt toimitettiin vastaajille tekstiviestillä (jos puhelinnumero tiedossa) tai postitse (jos ei numeroa tiedossa). Lisäksi yliopistot lähettivät kyselyä sähköpostilla alumnirekisterissä oleville ja kohderyhmään kuuluville. Tiedon keruu tehtiin valtakunnallisesti ja keskitetysti Tampereen yliopiston Tilastollisen tutkimuspalvelun TUPA:n ja CSC – Tieteen tietotekniikan keskuksen toimesta, yhteistyössä yliopistojen työelämä- ja urapalveluiden Aarresaari-verkoston uraseurantaryhmän kanssa.

Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja tulokset raportoidaan niin, ettei yksittäistä vastaajaa voida tunnistaa.

Helsingin yliopistossa toimii neljä tutkijakoulua, joista valmistuu vuosittain yhteensä noin 400-500 tohtoria. Heille lähetetään uraseurantakysely kolme vuotta valmistumisen jälkeen. Kyselyn vastausprosentti on tyypillisesti ollut noin 50 %, joskin tiedekuntakohtaista vaihtelua on jonkin verran. Kyselyssä pyydetään arvioimaan tyytyväisyyttä kolme vuotta aikaisemmin suoritettuun tohtorin tutkintoon työuran kannalta kuusiportaisella asteikolla (erittäin tyytyväinen, tyytyväinen, melko tyytyväinen, hieman tyytymätön, tyytymätön, erittäin tyytymätön). Valittua vastausvaihtoehtoa on myös mahdollista perustella. Tässä raportissa esitellään erilaisia tekijöitä, joilla tohtorit perustelivat vastaustaan. Perustelut on jaoteltu tyytyväisten ja tyytymättömien vastauksiin ja niitä on katsottu tutkijakouluittain. Tyytyväisten vastauksissa on analysoitu vastaukset, joissa vastaaja on ilmoittanut olevansa joko erittäin tyytyväinen tai tyytyväinen tutkintoonsa työuran kannalta. Kaikki jonkun muun vaihtoehdon valinneet on tulkittu tyytymättömiksi, koska vastausvaihtoehto jättää tilaa eriasteiselle tyytymättömyydelle. Uraseurantakyselyä voidaan pitää melko edustavana; siihen vastanneet vastaavat valmistuneiden sukupuoli- ja ikäjakaumaa suhteellisen tarkasti, mutta Suomen kansalaisia on vastaajissa hieman enemmän kuin valmistuneissa yleisesti.

Yleisesti ottaen uraseurantakyselyyn vastanneet tohtorit ovat hyvin tyytyväisiä tutkintonsa tuomaan työhönsä. Tohtorin tutkinto on välttämättömyys tutkijalle kaikilla aloilla, minkä takia tutkinnon suorittaminen uran kannalta joko ei herättänyt suuria tunteita tai siihen oltiin

tyytyväisiä, sillä sen koettiin edistävän uraa. Erityisesti tutkimusuralla olevat saattoivat kuvailla olevansa kutsumustyössään tai että olisi vaikea kuvitella tekevänsä jotakin muuta.

Tohtorin tutkinto oli monelle merkki pätevöitymisestä. Useimmille tutkinnosta oli työuran kannalta hyötyä, jotkut suhtautuivat siihen neutraalisti tai näkivät ettei tutkinnosta ollut haittaakaan, mutta muutamille tutkinto ei ole vaikuttanut työuraan tyydyttävästi. Joillekin hyöty oli toistaiseksi epäselvä tai sen odotettiin näkyvän vasta myöhemmin.

Useimmiten tohtorin tutkintoon oltiin uran kannalta tyytyväisiä, jos työura oli edennyt toivottuun suuntaan tai sillä oli päässyt etenemään, mikä ei ole yllättävä tieto. Monet olivat saaneet nykyisen työnsä tohtorin tiedoilla ja taidoilla. Tutkintoon oltiin uran kannalta tyytyväisiä myös silloin, jos se oli mahdollistanut mielekkäät työtehtävät tai valmistanut nykyisiin tehtäviin. Osa piti työn kansainvälisestä aspektista. Tutkintoa pidettiin työuralle hyödyllisenä, mikäli sen oppeja pystyttiin hyödyntämään tai väitöstyö muuten yhdistyi nykyiseen työhön. Syntynyt tunne hallinnasta ja osaamisesta on merkityksellistä mielekkäälle työuralle. Omalle erityisalalleen profiloituminen oli monille tärkeää, niin tutkimusuralla kuin yksityisellä puolellakin esimerkiksi yritys- tai konsultaatiotoiminnassa. Lisäksi työhön oltiin tyytyväisiä, jos siinä tarjoutui mahdollisuus oppia lisää.

Tohtorin tutkinto toi lisäksi arvostusta ja vaikuttavuutta ja sen painoarvo tunnustettiin myös yliopiston ulkopuolisilla sektoreilla, ainakin tyytyväisten mukaan. Tohtorikoulutuksen koettiin tuoneen erilaisia taitoja ja verkostoja, jotka hyödyttivät myöhemmin. Monille tutkinto oli tapa kehittää omaa osaamistaan, mikä peilautuu myös käsitykseen itsestä sekä tutkinnosta saatuun henkilökohtaiseen tyydytykseen tai lisäarvoon. Yleisesti tohtorin tutkintoa pidettiin osoituksena syvällisestä asiantuntemuksesta ja siihen liittyvistä taidoista, kuten projektinhallinnasta ja pitkäjänteiseen työhön kykenemisestä. Saatuja taitoja mainittiin laajalla skaalalla, mutta karkeasti ottaen ne liittyivät teknisiin, teoreettisiin ja niin kutsuttuihin yleisiin valmiustaitoihin. Teknisiä taitoja mainittiin erityisesti aloilla, joihin liittyy laitteiden ja ohjelmistojen käyttöä, teoreettisiin taitoihin kuuluivat esimerkiksi oppiaineen teoriat ja metodologinen osaaminen ja yleisiin valmiustaitoihin liittyivät esimerkiksi kirjoitus- ja esiintymistaidot.

Näiden taitojen kartuttaminen ja tunnistaminen tohtorikoulutettavana on tärkeää, sillä niiden puuttumisen koettiin haittaavan tai hidastavan työuralla etenemistä. Tohtorikoulutus tulee nähdä kokonaisuutena, jonka pohjana on vahva tieteellinen perusta, jonka päälle tulevat eri kokonaisuudet kuten projektinhallinta- ja tiedonhakutaidot, verkostot ja vuorovaikutustaidot sekä yleiset valmiustaidot, eli esimerkiksi viestintätaidot, liiketoimintaosaaminen tai johtamistaidot toivotun urapolun mukaan. Lisäksi kustakin kokonaisuudesta voi jalostaa vielä tarvitsemiaan ”taktisia taitoja”, jotka ovat johonkin suurempaan kokonaisuuteen liittyviä pienempiä erikoistaitoja, kuten rahoitushakemuksen kirjoittaminen, tieteen popularisointi, luennon pitäminen tai kansainvälisten neuvottelutyöliien tunteminen.

Tämän paletin haltuun ottaminen vaatii reflektointia sekä tohtorikoulutuspolkuaan suunnittelevalta, että häntä tukevilta tahoilta. On tärkeää, että tohtorikoulutettavat saavat riittävästi yleisiä valmiustaitoja ja ymmärtävät, minkälaisia taitoja he saattavat joutua

tarvitsemaan. Esimerkiksi puhujapyynnöt ja konsultointitehtävät vaativat esiintymistaitoja, mitä ei tutkimustyön alussa välttämättä tule miettineeksi. Ohjaajan/ohjaajien rooli on tärkeä, mutta toisinaan ohjaajan akatemian ulkopuoliset kontaktit ovat rajalliset, jolloin se ei voi olla tohtorikoulutettavan ainoa tuki. Seurantaryhmät voisivat auttaa tohtorikoulutettavaa luomaan verkostoja sekä kuulemaan kokeneemmilta tarvittavista taidoista.

Tutkintoon oltiin työuran kannalta jossain määrin tyytymättömiä, jos työpaikan löytäminen oli vaikeaa. Määräaikaiset työsuhteet ja apurahapätkissä työskentely aiheuttivat tyytymättömyyttä ja erityisesti perheelliset kokivat epävarmuuden raskaana. Perheen ja (tutkimus)uran yhdistämistä ei aina koettu helpoksi. Akateemisen maailman haasteina pidettiin myös kovaa kilpailua, jossa julkaisutahti on usein tärkein meriitti. Tutkintoonsa saatettiin olla tähänastisen työuran kannalta tyytyväinen, mutta silti olla huolissaan tulevaisuuden näkymistä.

Vastaajat olivat huolissaan tutkinnon merkityksestä muilla sektoreilla ja monilla oli kokemus ”ylipätevänä” pitämisestä tai muuten ”tutkijatyyppiin” kohdistuvista ennakkoluuloista. Monet puntaroivat taitojaan siirtyä toisille sektoreille. Osa vastaajista piti tohtorin tutkintoa erittäin yliopistokeskeisenä tutkintona. Olisi tärkeää, että tutkinto tuottaa aina lisäarvoa eikä muodostu haitaksi. Ylikoulutuksen leima tai koettu arvostuksen puute ovat sekä tohtorille itselleen lannistavia, että yhteiskunnalle haitallista.

Tutkintoon ja työuraan liittyvää tyytyväisyyttä arvioitiin myös palkan kautta. Valtaosa oli palkkaansa tyytyväisiä, mutta palkkatasossa oli myös vaihtelua ja omaa palkkaa suhteutettiin koulutuksen tasoon. Matalan palkan koettiin indikoivan arvostuksen puutetta.

Tohtoriopintojen aikainen joko hyvä tai puutteellinen ohjaus ja tuki heijastuivat arvioissa tutkintotyytyväisyyteen uran kannalta. Väitöskirjatyönaikaisella suunnittelulla ja ohjauksella on siis kauaskantoisempia seurauksia kuin pelkkä väitöstilaisuudessa arvioitava tutkimus. Väitöskirjan aiheella oli monille merkitystä myöhemmän työllistymisen kannalta, joten siihen tulisi kiinnittää huomiota. Koska myöhempää tyytyväisyyttä työhön vaikuttaa edesauttavan väitöskirjatyön liittyminen työhön, pitäisi jo tohtorikoulutuksen alussa pohtia mahdollisia sovellettavuuskohteita ja kiinnostuneita sidosryhmiä.

Muutamaa vastaajaa harmitti, ettei työssään pysty tai uskalla käyttää osaamistaan haluamassaan laajuudessa. Omien tietojen ja taitojen ”myymistä” tarvittiin paitsi työnhaussa myös työuralla etenemisessä tai työn vaatavuustason nostamisessa. Osa tohtoreista voisi auttaa päästä keskustelemaan muiden tohtorien kanssa, jotka ovat kohdanneet samanlaisia ongelmia tai jotka ovat löytäneet tilanteeseen ratkaisuja. Yliopiston alumnitoiminta voisi olla hyvä tapa tukea valmistuneita tohtoreita vahvistamaan asemaansa yliopiston ulkopuolisilla sektoreilla, jossa tohtorin kyvyt voivat jäädä hyödyntämättä. Esimerkiksi tiedolla johtamisen teema tai rohkeus tehdä avauksia mainittiin vastauksissa. Jotkut toivoivat yleisesti arvostusta tieteelliselle kouluttautumiselle ja tohtorien osaamiselle myös yhteiskunnallisilta toimijoilta kuten etujärjestöiltä tai poliittisilta toimijoilta.

Tohtorikoulutuksen prosessi on usein pitkä ja (erityisesti itsestä johtumattomien) viivästysten nähtiin haittaavan työuraa, jolloin ajankäytön ja hyödyn suhde kyseenalaistettiin. Olisi tärkeää varmistaa, että tutkinnon suorittaminen on palkitsevaa niin tohtorikoulutuksen aikana kuin sen jälkeenkin. Esimerkiksi väitöstyön ohjaus, rahoitus ja ilmapiiri vaikuttavat prosessin tehokkaaseen suunnitteluun. Jotkut tekivät väitöskirjan työn ohessa tai työtään varten. Näissä tilanteissa tarvitaan tukea väitöstyön rytmittämiseen.

Yliopistolta toivottaisiin tukea erityisesti niille aloille, jossa urapolut voi olla epäselviä tai työllistymismahdollisuudet hankalia. Akateemiselle uralle suuntaaville kaivattiin esimerkiksi tukea post doc vaiheeseen, sillä tilanne palkallisena tohtorikoulutettavana saattoi olla jopa parempi kuin aloittelevan apurahatutkijan, jolta odotetaan näyttöjä jatkon varmistamiseksi.

Lisää tietoja uraseurantakyselyn tuloksista antavat Eric Carver (opetuksen strategiset palvelut) sekä Tuukka Kangas (johdon tieto- ja analytiikkapalvelut).

Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tutkijakoulu (HYMY)

HYMY:stä valmistui 2014-2016 450 tohtoria, joista karkeasti ottaen puolet vastasi uraseurantakyselyyn. Kaikki eivät perustelleet tutkintotyytyväisyyttään sanallisesti. Tässä analyysissä vastaajina ovat vuosina 2014, 2015 ja 2016 tohtoriksi valmistuneet, mukana kaikki HYMY:n 11 tohtoriohjelmaa ja suomen-, ruotsin- ja englanninkieliset vastaukset. Tyytyväisiä (valinnut vastausvaihtoehdon erittäin tyytyväinen tai tyytyväinen) perusteluita 135 kappaletta, tyytymättömien (valinnut vastausvaihtoehdon melko tyytyväinen, hieman tyytymätön, tyytymätön, erittäin tyytymätön) perusteluita 59 kappaletta.

Tutkintoonsa työuran kannalta tyytyväisten perustelut:

Tutkintoonsa työuransa kannalta tyytyväisten vastauksissa **ylivoimaisesti suurin selittävä tekijä on tutkinnon välttämättömyys tutkijalle**. Suurimmassa osassa tyytyväisten vastauksista mainittiin, ettei työssä etenemiseen ole muita vaihtoehtoja kuin tohtorin tutkinnon suorittaminen. Monet mainitsivat **tohtorin tutkinnon antavan perusvalmiudet akateemiseen kehittämiseen ja tutkimustyöhön**.

Ne, jotka työuransa kannalta olivat tutkintoonsa tyytyväisiä, selittivät tyytyväisyyttään sillä, että *työura on edennyt toivotusti*; he ovat saaneet koulutusta vastaavaa työtä ja tutkinto on avannut ovia haluamaansa suuntaan. Eräälle vastaajalle tutkinto oli monipuolistanut hänen työuraansa. Tutkintoonsa työuran kannalta tyytyväisissä useampi vastaaja mainitsi, että haettavien paikkojen skaala kasvaa ja että tohtorin tutkinnolla on mahdollista erottautua massasta, mikä antaa valintatilanteessa etua. Erään vastaajan mukaan tohtorin tutkinto antaa työmarkkinoille turvaa.

Työn sisältö koettiin mielekkääksi ja monelle tohtorin tutkinto oli mahdollistanut mielekkäämmät työtehtävät. Osa vastaajista kertoi, että oli saanut mielenkiintoisen työn, joka suorastaan ylitti odotukset. Lisäksi monet tutkimusta tekevät kuvailivat työtään unelmatyöksi tai kutsumustyöksi. Yksi vastaajista kertoi, että hänellä on virkansa ohessa muita tehtäviä, joissa voi laajemmin hyödyntää osaamistaan ja laajentaa työnkuvaansa. Tohtoriopinnot antoivat *vapauden tutkia haluamaansa aihetta* ja mahdollisuuden jatkaa mielenkiintoista tutkimusta hyvissä puitteissa.

Erittäin monet olivat sitä mieltä, että *tutkinto on valmistanut nykyisiin tehtäviin*, muutama kuvaili saaneensa korkeatasoiset valmiudet nykyisen työnsä hoitamiseen. Jotkut olivat tehneet tutkintonsa työn ohessa nimenomaan työn tekoa tukemaan. Heille tohtoriopinnot olivat hyödyllinen ja monipuolinen työkokemus, joka antoi vaihtelua työhön. Eräs vastaaja kertoi, että tohtorin tutkinto yksin ei ole tae osaamisen riittämiseksi nopeasti kehittyvässä työelämässä, mutta tukee sitä. Hän koki, että laaja-alaisen opintojen puuttuminen näkyy muussa henkilöstössä ja harmitteli, ettei edes valtiolla tunnuta ymmärrettävän tiedolla johtamisen sekä tohtorin tutkinnon yhteyttä ja hyötyä.

Työuran kannalta hyödyllisiksi tohtoriopintojen kautta saaduiksi taidoiksi listattiin analyysitaidot, johtamiskokemus, hyvä metodologinen osaaminen, oppiaineen teorioiden hallinta, kokonaisuuksien jäsentäminen, kirjallinen ja suullinen ilmaisu sekä esiintyminen. Lisäksi useampi vastaaja mainitsi oppineensa kriittistä ajattelua, jota voi hyödyntää työurallaan. Osan mukaan he ovat saaneet vankan osaamis pohjan monenlaisiin tehtäviin sekä saavuttaneet asiantuntijuuden tason, joka antaa itseluottamusta. Tohtorikoulutus on tuonut osalle myös muunlaisia mahdollisuuksia ja taitoja. Yksi vastaaja kertoi oppineensa myymään omaa osaamistaan ja tekemään nopeita kansainvälisiä keikkoja. Toinen vastasi, että tutkinto on avannut ovia puhe- ja koulutustehtäviin. Tutkintoonsa työuran kannalta tyytyväisissä pari mainitsi hyödyntävänsä työssään *yhteistyöverkostoja* ja eräs vastaaja mainitsi, että tohtorikoulutus auttoi erityisesti verkostoitumisessa oman tieteenalan ja yliopiston ulkopuolelle.

Tohtorin tutkintoon liittyy myös *arvostusta ja vaikuttavuutta*. Useampi vastaaja mainitsi, että tutkinto lisää heidän vaikuttavuuttaan alalla. Arvostus ei rajoitu pelkästään akateemiseen maailmaan, vaan vastauksista löytyi myös kommentteja, että tutkinto tuo uskottavuutta konsulttina tai asiantuntijana yrityspuolella. Eräs vastaaja mainitsi, että on yrittäjänä saanut lisää työtarjouksia. Toinen kertoi, että titteli ja johtotehtävät antavat arvostusta. Tutkinnon todettiin myös olevan *merkki pätevyydestä*. Tohtorin tutkinto on erityisesti tutkijalta vaadittu pätevöitymisen osoitus ja eräs vastaaja ilmaisi, että on nyt "täysivaltainen tiedeyhteisön jäsen".

Joillekin tutkinnon merkitys tai arvo liittyy enemmän *omiin pystyvyyden kokemuksiin*. Tutkinto on henkilökohtainen saavutus, toteutunut haave tai pitkäjänteisyyden osoitus. Muutama oli myös tyytyväinen, kun pystyi saattamaan ison asian päätökseen. Eräs vastaaja kertoi, että tohtorin tutkinto on vaikuttanut käsitykseen itsestä.

Osa oli joko tutkintoonsa tai työuraansa tyytyväisiä, mutta löysivät kokonaisuudesta huomautettavaa. Muutama vastaaja ei ollut tyytyväinen ohjaukseensa, koska sitä oli ollut vaikea saada tai koska ohjaus oli keskittynyt pelkästään väitöskirjan kirjoittamiseen ja muut aiheet oli sivuutettu. Vastaaja ehdotti, että mentorointi voisi paikata puutteellista ohjausta muissa kuin väitöskirjan loppuunsaattamiseen liittyvissä asioissa. Pari vastaajaa kertoi lisäksi, että he olisivat tarvinneet enemmän verkostoja ja ohjausta ennen valmistumista sekä sen jälkeen koittavaan post doc –vaiheeseen. Yleisesti epäkohtina mainittiin, että olisi pitänyt parantaa tohtorikoulutuksen antia tieteellisessä kirjoittamisessa, kielitaidossa sekä kansainvälistymisessä tai että valmiudet itsensä työllistämiseen, esiintymiseen ja mediayhteyksien hoitamiseen piti hankkia muualta. Nämä vastaajat olivat usein aktiivisesti itse hankkineet muuta tarvitsemaansa osaamista.

Tutkintoa pidettiin erittäin hyödyllisenä tai siitä ei löytynyt moitittavaa, mutta prosessin kaikkiin osiin ei myöskään oltu tyytyväisiä. Eräs vastaajista kertoi, että valmistumisprosessi oli pitkä, minkä vuoksi oli vahvasti tuurista kiinni, ettei työelämään siirtyminen vaikeutunut liikaa. Toisen opintoja vaikeutti rahoituksen tuleminen pätkissä.

Tutkintoonsa tyytyväiset refleктоivat toisia uramahdollisuuksia, jolloin esiin nousi *huoli tohtorin tutkinnon merkityksestä muunlaisissa tehtävissä tai toisilla sektoreilla*. Muutama

vastaaja mainitsi, ettei tiedä, olisiko tutkinnosta hyötyä yliopiston ulkopuolella. Pari vastaajaa pohti, että tohtorin tutkinnon vaikutus heidän työllistymiseensä oli epäselvä, sillä ainakin muodollisesti aiempi koulutus ja kokemus olisi riittänyt. Muutaman mielestä tutkinnosta saatava suurin hyöty on mahdollisesti vielä edessäpäin. Muita huolia oli, että yksityiset työnantajat suosivat nuoria, ettei tutkintoa arvosteta tutkimuslaitosten ulkopuolella sekä asian masentavuus, jos ei saa koulutustaan vastaavaa työtä. Tutkintoa ei pidetty uralla etenemisen kannalta optimaalisena myöskään siinä mielessä, että tutkinnon tekeminen on aikaa vievää ja asema olisi korkeampi, jos olisi käyttänyt saman ajan yrityksessä. Kuitenkin tohtorin tutkinto on vaativa ja vastaajat toivoivat, että sitä ymmärrettäisiin ja arvostettaisiin myös oman alan ja yliopiston ulkopuolella. Eräs vastaaja mainitsi, ettei tohtorin arvo näy palkassa.

Akateemiseen työuraan liittyviä huolia oli myös niillä, jotka olivat tutkintoonsa työuran kannalta tyytyväisiä. Yleisin huoli oli *huoli määräaikaaisuudesta*. Useissa vastauksissa pohdittiin rahoitusvaikeuksien ja intohimon seuraamista koituvaa dilemmaa. Muutama vastaaja mainitsi, että tutkijanura on taloudellisesti haastavaa perhe-elämän kannalta. Pari ulkomaalaista vastaajaa kertoi, ettei ole löytänyt vakitöitä eikä usko, että heillä on siihen mahdollisuuksia Suomessa. Lisäksi yksittäisissä vastauksissa mainittiin julkisen sektorin kurjistuminen, luottamuksen Helsingin yliopistoon instituuttina vähentyneen sekä suunnitelmat uuden tutkinnon tekemiseksi tai alan vaihtamiseksi, sillä nykyiset tutkimusintressit asettavat rajoituksia jatkamahdollisuuksille, kuten dosenturiin.

Tutkinnon tekemiseen oltiin tyytyväisiä, jos he *saivat koostaa tutkintonsa haluamallaan tavalla tai pystyivät yhdistämään monia mielenkiinnon kohteita*, jos he kokivat saaneensa *hyvää ohjausta*, tai jos tutkintoa oli *arvostettu ulkomailla* tai se oli *vaikuttanut palkkaan*. Toiset olivat tyytyväisiä siihen, että *olivat voineet viedä tutkimusaihettaan tai alaansa eteenpäin* ja että he olivat pystyneet tuottamaan uutta tietoa ja sen sovelluksia, esimerkkinä tästä vastaaja kertoi, että hänen väitöskirjaa käytetään nykyään oppikirjana.

Tutkintoonsa työuran kannalta tyytymättömien perustelut:

Tutkintoonsa työuran kannalta tyytymättömien vastauksissa **korostuu ehdottomasti eniten tutkinnon peilaaminen epätyytyttävään työmarkkinatilanteeseen. Suurin harmi on määräaikaiset työsuhteet**, jotka aiheuttavat epävarmuutta tulevasta sekä kuormittavat yleisesti, kun asioiden aikajänne on lyhyt. Pätkätyöläisyys ja hankala työtilanne **aiheuttivat tyytymättömyyttä sekä yliopistotutkijan uralle tähtääville että akatemian ulkopuolelle suuntautuville**.

Sekä tutkijat että akatemian ulkopuolella työskentelevät harmittelivat rahoitus- ja työllistymisvaikeuksia ja monet totesivat molemmat uravaihtoehdot yhtä haastaviksi.

Tutkimustyön houkuttelevuutta laskivat akateemisen työn vaatimukset, jossa joutuu *tinkimään omista prioriteeteistaan sekä kova kilpailu*. Myös muulla tavoin *huono ilmapiiri ja lehtoriksi pääsemisen vaikeus* aiheuttivat tyytymättömyyttä valintaan suorittaa tohtorin tutkinto. Toisaalta eräs vastaaja oli sitä mieltä, etteivät edes toiset tohtorit usein ymmärrä

hänen rahoitusvaikeuksiaan, jolloin syntyy nöyryyttävä tunne, että tekee varmaankin vääränlaista tutkimusta eikä ole verkottunut oikein.

Yliopistomaailmaa pidettiin armottomana myös siinä, että jos *julkaisutahtia* ei pysty pitämään yllä, niin tietyt virat ja tehtävät jäävät ulottumattomiin, sillä tieteellinen meritoituminen julkaisujen määrällä mitattuna on ensisijaisin kriteeri. Yhdellä vastaajista *puutteellinen ohjaus* oli pidentänyt valmistumisprosessia, mistä oli ollut haittaa työnhaussa, toinen oli sitä mieltä, että hänen tutkintonsa valmensi häntä ”vanhaan maailmaan”, mikä ei vastaa nykyistä nopeaa julkaisutahtia painottavaa tiedemaailmaa.

Yksityiselle sektorille siirtymistä pidettiin vaikeana, ja useat vastaajat pitivät syynä puutteellisia taitojaan. Mainittuja riittämättömiä taitoja olivat muun muassa johtamistaidot sekä generalistiset taidot, jotka mahdollistaisivat erilaisia urapolkuja. Lisäksi pari vastaajaa koki, että realistinen uraohjaus uupui. Eräs vastaaja koki, että nykyään on suurempi tarve poikkitieteellisyydelle tai muille laajemmille tiedoille, kuten tietoteknisille taidoille. Osan mielestä *tutkimuksen tekeminen sysää pois ”tavallisilta” työmarkkinoilta* ja muille sektoreille takaisinpääsy on erittäin vaikeaa, jos esimerkiksi koulumaailmasta on ollut pitkään pois. Erään vastaajan mielestä *työelämään on hankala sopeutua nykyisillä tohtorin tiedoilla*, kun tutkimuksella hankittua ymmärrystä ei pääse soveltamaan. Eräs vastaaja oli turhautunut nopeatahtiseen työelämään, jossa toivottuihin muutoksiin ei tartuta pitkäjänteisellä kehittämisasenteella.

Yleisesti akatemian ulkopuolelle työllistyneet olivat tyytymättömiä tutkintoonsa siksi, *ettei se tuottanut riittävää lisäarvoa tai se muodostui jopa haitaksi*. Monen mielestä tohtorin tutkinto ei edistä työllistymistä, vaan päinvastoin sulkee ovia, sillä henkilöstä tulee ”ylikoulutettu”. Vastaajat mainitsivat, että saatu työ on liian helppoa koulutukseen nähden, eikä kaikkea osaamistaan pääse hyödyntämään tai että ilman tohtorin tutkintoakin pärjäisi, vaikka osa mainitsikin, että ovat tohtorin tutkinnon suorittaessaan kyllä oppineet hyödyllisiä taitoja. Näiden vastaajien mukaan tohtorin tutkinnosta ei ole hyötyä yliopiston ulkopuolella.

Muutama koki, että tutkinnosta on työnhaussa jotain etua, mutta vain vähän ja *mahdollisesti muualla kuin Suomessa*. Erään taloustieteen tohtorin mukaan täällä on vain vähän muuta kuin tutkimustehtäviä. Erään vastaajan mielestä tutkinnon aikana tehdyt valinnat (kuten verkostot) vaikuttavat suoritettua tutkintoa enemmän. Eräälle kielen asiantuntijalle tutkinnon sisällöt ovat työn kannalta sekundäärisiä. Muutama vastaaja koki, ettei heidän tutkinnollaan ollut mitään konkreettista hyötyä tai vaikutusta.

Useampi vastaajista mainitsi, *ettei tohtorin tutkintoa arvosteta akatemian ulkopuolella*. Vastaajien mielestä ihmiset eivät ymmärrä tohtorin tutkintoon vaadittavaa työmäärää tai tutkimusta tehneen uraan ei osata samaistua. Joidenkin vastaajien tutkimusala ei heidän mielestä myöskään nähdä työelämässä tärkeänä.

Lisäksi jotkut vastaajista olivat tyytymättömiä tutkintoonsa, koska *palkan suuruudessa* ei ollut tapahtunut muutosta.

Ympäristö-, elintarvike- ja biotieteellinen tutkijakoulu (YEB)

YEB:stä valmistui vuosina 2014-2016 207 tohtoria. Vastausprosentit ovat vaihdelleet, mutta noin 40 prosenttia vastasi uraseurantakyselyyn. Kaikki vastaajat eivät perustelleet tutkintotyytyväisyyttään sanallisesti. Tässä analyysissä vastaajina ovat vuosina 2014, 2015 ja 2016 tohtoriksi valmistuneet, mukana ovat kaikki YEB:n 6 tohtoriohjelmaa ja niiden suomen-, ruotsin- ja englanninkieliset vastaukset. Tyytyväisiä (valinnut vastausvaihtoehdon erittäin tyytyväinen tai tyytyväinen) perusteluja oli 40 kappaletta, tyytymättömien (valinnut vastausvaihtoehdon melko tyytyväinen, hieman tyytymätön, tyytymätön, erittäin tyytymätön) perusteluja oli 37 kappaletta.

Tutkintoonsa työuran kannalta tyytyväisten perustelut:

Tutkintoonsa työuran kannalta tyytyväiset mainitsivat usein **tutkinnon välttämättömyyden uralle, nykyisen työn kiinnostavuuden, tohtorikoulutuksen tuoman osaamisen sekä tutkintoon liittyvän arvostuksen** tyytyväisyytensä keskeisinä tekijöinä.

Erityisesti yliopistolla työskentelevät vastaajat kertoivat, etteivät olisi nykyisessä työssään ilman tutkintoa. Vastauksissa mainittiin, *ettei tutkijaksi voi päästä mitenkään muuten kuin tohtorina*, sillä tutkinto on ikään kuin ”ajokortti” työhön ja antaa siihen edellytykset. Lisäksi monessa vastauksessa kävi ilmi, että tutkijuus oli valinta ja päämäärä sekä työ, josta pitää. *Tutkijan uran työtehtäviä kuvailtiin mielenkiintoisiksi, sopivasti vaihteleviksi, miellyttäviksi, motivoiviksi ja haastaviksi*. Tutkijan uran jatkaminen - tai sillä eteneminen - sekä vakinainen paikka ja kansainväliset mahdollisuudet tyydyttivät.

Tyytyväisyys *palkkatasoon* vaihteli. Eräs vastaaja kuvaili palkkaansa kohtuulliseksi (noin 4500 euroa kuussa), toinen taas kuvaili vähän alle 3000 euron palkkatasoaan surkeaksi koulutuksen keston nähden. Kolmas oli tyytyväinen tutkimustyössä ja ”kohtalaisen hyvään, eli suomalaista keskiansiota parempaan” palkkaansa, joka oli yli 3500 euroa kuussa.

Myös tutkimusmaailman ulkopuolella työskentelevät vastaajat mainitsivat tutkinnon tuomiin hyötyihin, että *ilman tohtorikoulutuksessa tulleita tietoja ja taitoja ei olisi nykyisessä työssään*. Lisäksi eräs vastaaja mainitsi, ettei ole kohdannut työttömyyttä tutkinnon suorittamisen jälkeen, mihin uskoo tutkinnon jossain määrin auttaneen. Eräs valtiolla johtotehtävissä työskentelevä kertoi, että tutkinto oli välttämätön, jotta *pääsi etenemään mielekkäämpiin, parempipalkkaisiin sekä arvostetumpiin työtehtäviin valitsemallaan uralalla*. Hänen mukaansa toinen vaihtoehto olisi ollut suuntautua uudelleen ja vaihtaa yksityiselle sektorille, mikäli haluaisi vastaavan tai suuremman palkannousun. Toinen valtiolla asiantuntijana työskentelevä uskoi, että tohtorintutkinto on *osoitus alan syvällisestä asiantuntemuksesta*, joka on edellytys hänen nykyisissä monipuolisissa ja vaihtelevissa

työtehtävissään. Yksityisessä yrityksessä tutkimusta tekevä kertoi, että hänen palkkansa on tohtorin tutkinnon ansiosta korkeampi.

Tohtorin tutkinto *edisti monen työuraa myös hyvin konkreettisin tavoin*. Eräs valmistunut kertoi rakentaneensa yrityksensä väitöstutkimuksensa pohjalta. Toinen kehui, että Helsingin yliopisto toi kansainvälisen ja vuorovaikutteisen ympäristön, jossa oppi tuntemaan ihmisiä eri taustoista, mistä oli paljon apua. Lisäksi yliopistolla on resursseja sekä laitteistojen että ohjelmistojen osalta ja hän oppi paljon eri alojen asiantuntijoilta. Kolmas vastaaja kertoi, että hänen työnkuvaansa kuuluu tieteellisten tutkimusten apurahahakemusten esittelyä ja tutkintonsa ansiosta hän tuntee niin alan vaatimukset kuin tieteellisen työn periaatteet hyvin. Neljäs vastaaja esitti, että tohtorin tutkinnon myötä hänellä on erittäin hyvät taidot selvittää erilaisista työtehtävistä ja hän listasi niitä paljon, esimerkiksi ”oma-aloitteisuus, projektinhallinta, ajan hallinta, vastuunotto-kyky, usko omiin kykyihin oppia uutta, monipuoliset viestintätaidot, analyyttinen ajattelukyky ja lähdekritiikki, realistinen käsitys asioista, tehokkuus, työn ilo, elinikäisen oppimisen ilo ja halu, hyvät verkostot, ymmärrys tieteen tekemisestä ja yliopistomaailmasta sekä hyvät tietotekniset taidot”. Toisaalta eräs vastaaja harmitteli sitä, että ”työympäristössä, jossa ei ole juurikaan tohtoreita, ihmisten on usein vaikeaa ymmärtää, minkälaista osaamista tohtoritutkinto tuo”.

Tutkinto toi monelle paitsi osaamista myös *arvostusta*. ”Tutkinto oli keskeinen etappi työuralla, joka toi osaamista ja ammatillista arvostusta”, eräs vastaaja tiivistää. Yleisesti tutkinnon kuvailtiin antaneen työkalut nykyiseen työhön, laajat kansainväliset verkostot, hyvää ammattilaiskokemusta ja sivistystä. Tutkimusasioiden parissa työskentelevä koki olevansa samanveroinen kollegoidensa kanssa. Tutkinto myös antoi uskottavuutta osaamiselle. Eräs vastaaja uskoikin, että hänen analyyttiset taitonsa tulevat tohtorintutkinnon kautta parhaiten hyödynnetyksi, vaikka hän päätyisikin yksityiselle sektorille töihin, sillä tohtorintutkinto on hänelle ”paras saamani koulutus”. Tohtorin tutkintoa kerrottiin arvostettavan yksityisen puolen asiantuntijatehtävissä.

Osalle tutkinto antoi ylpeyttä ja vaikutti käsitykseen itsestä. Eräs vastaaja kertoi, että tutkinto ”pönkitti itsetuntoa kokonaisvaltaisesti”, toinen kertoi tuntevansa itsensä fiksuksi ja, että on ”saavuttanut elämässäni jotain omilla ansioillani”. Kolmas kertoi, että halusi päästä tohtoriksi ja olla alansa pätevä asiantuntija. Neljännelle tohtorintutkinto oli tuonut lisää varmuutta ja enemmän valmiuksia oppia uusia asioita verrattuna siihen, mitä koki pelkällä maisterintutkinnolla saaneensa. Hän uskoi, että syvempi ymmärrys niin teorioista kuin menetelmistä mahdollistaa erilaisten syy-seuraussuhteiden arvioinnin eri puolilla yhteiskuntaa. Eräs vastaaja kertoi, että kokee alle 30-vuotiaana naisena tohtorin tutkinnon lisänneen hänen vakuuttavuuttaan asiantuntijana muiden silmissä, mistä on hyötyä monissa tilanteissa. Eräs vastaaja kertoi väitöstutkimuksen kartuttaneen paitsi tarvittavaa tietotaitoa myös sitkeyttä.

Lisäksi ohjaukseen oltiin tyytyväisiä. Eräs kiitteli laadukasta väitöskirjaohjausta, joka ”aidosti tarjosi välineet ja taidot toimia vaativassa tehtävässä”. Toinen oli tyytyväinen erittäin tukeviin ohjaajiinsa.

Tutkinnossa ja sen hyödyssä työuraan nähtiin myös joitakin heikkouksia. Vastajat arvioivat yliopistojen ulkopuolisten työpaikkojen osaamisvaatimuksia ja kielteisiä asenteita. Erään valtiolla työskentelevän mukaan tutkinnossa olisi voitu vaatia enemmänkin, sillä ”osaamisvaatimukset ja työtehtävät muuttuvat nykyään nopeasti”. Toisen vastaajan mukaan taas ”tohtorin tutkinnon suorittaneena minut katsotaan ylipäteväksi tiettyihin alani tehtäviin, joihin saattaisin kuitenkin haluta hakea”. Samoin kolmas vastaaja kertoi, että ”Jos tähtäisin mihinkään muuhun kuin tutkija uraan, tohtorin tutkinnosta omalla alallani ei mielestäni ole hyötyä, päinvastoin: hakiessani muita alaan liittyviä töitä olin aina ’ylikoulutettu’.”

Eräs vastaaja koki, ettei *vaihtoehtoisia urapolkuja tuettu riittävästi* ja sanoi, että ”ainakin omalla laitoksellani tohtorikoulutus tarjosi hyvin rajallisia mahdollisuuksia yksityissektorille työllistymiseen”. Hänen mielestään tohtorikoulutus on suunniteltu akateemiselle uralle pyrkiviä varten, eikä ota huomioon erilaisia urapolkuja, vaan riippuu hyvin paljon ohjaajasta ja koulutusohjelmasta, minkälaista tukea ja mahdollisuuksia on tarjolla. Toinen vastaaja kertoi, että tutkijan työssä tohtorin tutkinnosta on ollut hyötyä, mutta nykyisessä työpaikassa kolmannella sektorissa se ei olisi välttämätön.

Akateemisella puolella rahoitusvaikeudet mietityttivät. Eräs vastaaja kertoi, kuinka ”vastaväitelleenä työttömänä tohtorina tuntui kyllä aika tyhjältä, mutta sitten kun sai muutaman onnistumisen apurahahauissa, niin oma ura sai taas lisää vauhtia”. Toinen taas kertoi, että muun kuin apurahalla suoritettavan työn löytäminen on kuitenkin vaikeaa.

Tutkintoonsa työuran kannalta tyytymättömien perustelut:

Tutkintoonsa työuran kannalta tyytymättömien ***päällimmäiset syyt tyytymättömyyteen olivat epävarmat tulevaisuudennäkymät, ovien sulkeutuminen ylipätevyysvuoksi sekä kohdatut ennakkoluulot. Lisäksi tutkinnon sisältöä ei välttämättä koettu oman työuran kannalta optimaaliseksi.***

Tohtorin tutkinnosta kerrottiin, *ettei se ole muuttanut asemaa työmarkkinoilla*, sillä suurin osa töistä on yliopistoissa, niitä on vähän ja ne ovat kilpailtuja. Tutkinnon *ei koettu avaavan ovia tehtäviin, joissa sitä olisi voinut hyödyntää tai se avaa joitain ovia, mutta sulkee toisia*, erityisesti niin sanottuihin käytännön työpaikkoihin. Eräs vastaaja kuvaili tohtorin tutkintoa sisällöltään ja vaatimuksiltaan hyvin *yliopistokeskeiseksi*, vaikka harva työllistyy yliopistoihin tai korkeakouluihin. Eräs vastaaja uskoi saaneensa työnsä suhteilla ja pari koki, ettei tutkinto olisi antanut riittävästi valmiuksia hakeutua akateemisen maailman ulkopuolelle. Suomen työmarkkinoiden koettiin myös hyljeksivän tohtoreita.

Akateemisen maailman työmahdollisuuksiin oltiin pettyneitä. Eräs vastaaja piti työttömyyttä todennäköisenä, sillä tutkimuksen puolella ei enää riitä töitä. Toinen totesi, että *tutkimuspuolella työskenteleminen on pätkittäistä ja epävarmaa perheelliselle*. Kolmas valmistunut oli tyytymätön siihen, että edes kymmenen vuoden opiskelu ei anna vakituista työpaikkaa akateemisessa maailmassa. Hän suunnitteli alanvaihtoa, jotta saisi turvatumman elannon.

Tohtoreihin ei aina näytetty suhtautuvan myönteisesti, vaan *työmarkkinoilla kohdattiin ennakkoluuloja*. Erään vastaajan mukaan tohtoreita pidetään ”akateemisina putkiajattelijoina, jotka vaativat enemmän palkkaa, vaikka ovat kankeita ja jämähtäneitä”. Pari vastaajaa valitti olevansa ylipätevä töihin, joista ovat kiinnostuneita. Eräs valmistunut kertoi työsuhteiden ketjun katkenneen, sillä hän on kuulemma tohtorina liian kallis. Toinen vastaaja kertoi, ettei ole hyötynyt tutkinnostaan, vaan se oli eräänlainen ”harrastus”, sillä ”asiakkaat [...] eivät ole valmiita maksamaan ’tohtorilisää’”. Kolmas vastaaja puhui yleisesti koulutuksen arvon hiipumisesta; kuinka ennen julkisella sektorilla arvostettiin tohtorin tutkintoa ja tohtoreita rekrytoitiin, mutta enää näitä paikkoja ei tule. Sen sijaan ennen maisteritasoa vaativiin tehtäviin riittää nykyään ammattikorkeakoulututkinto, joten virantäytössä tohtorin tutkinto on enemmänkin haitta.

Suomalaisia työmarkkinoita pidettiin vaikeina erityisesti pitkäaikaisen työn osalta. Eräs ulkomaalainen vastaaja pohti, onko hänen vaikea löytää vakinaista työtä Suomessa osaamisensa ja ulkomaalaisuutensa takia. Toinen kertoi, että työllistyi kansainväliseen yritykseen, sillä se oli halukas palkkaamaan suomalaisen tohtorin. Lisäksi harmiteltiin *vähäisiä työmahdollisuuksia ja tutkintoon käytetyn ajan ja hyödyn suhdetta*. Eräs valmistunut koki, että tohtorin tutkinnon antama mahdollisuuksien ikkuna on pieni. Toinen puolestaan kuvaili olevansa vähän katkera, sillä hänestä olisi ollut fiksumpaa ennemmin hankkia viisi vuotta työkokemusta kuin tehdä väitöskirja.

Tutkinnon merkitystä ja siitä saatuja oppeja refleктоitiin eri tavoin. Eräs vastaaja koki, että tutkinto ei sinällään ole välttämättömyys, mutta että on tärkeää ymmärtää tutkimusmaailmaa ja tutkimuksen tekemistä. Toinen oli yhtä mieltä mainitessaan, että työuran kannalta merkityksellistä on tohtorikoulutuksen aikana saavutettu tietotaito, ei itse tutkinto. Kolmas vastaaja kertoi, ettei tutkinnolla ole ollut hänelle suurta merkitystä. Neljäs kommentoi, että akateemisen uran kannalta olisi ollut tärkeää työskennellä ryhmässä, saada lisää julkaisuja ja enemmän opetuskokemusta. Viidennen mielestä tutkimusosaaminen jäi moniin kotimaisiin ja ulkomaisiin tohtorikollegoihin verrattuna yksipuoleiseksi, mutta projektinhallinta ja muut työelämätaidot kompensoivat sitä.

Pari mainitsi *ohjaajan roolin*, mikä vaikuttaa paljon. Eräs vastaaja kertoi, että hänen ohjaajansa ei ollut riittävän kiinnostunut hänen väitöskirjatyöstään, saati auttanut verkostoitumisessa. Toinen vastaaja arvosteli laitoksensa koulutusta heikkolaatuiseksi.

Toiset mainitsivat *tutkinnostaan hyviä puolia*, vaikkeivat tutkinnon tuomaan työuraan täysin tyytyväisiä olleetkaan. Eräs vastaaja kertoi, että viihtyy tutkimuksen parissa, toinen sai työnsä tutkinnon ansiosta ja mainitsi, että analysointitaidot, looginen ajattelu sekä tieteellinen lähestymistapa ovat *työnhaussa etuja*. Kolmannen mukaan englannin kielitaito ja ihmisten arvostus tutkintoa kohtaan ovat jonkin verran avittaneet työnhaussa. Neljäs kertoi, että hänen tutkimusaiheensa oli kiinnostava ja hän piti tutkimustyöstä, minkä takia ei kadu tutkintoa. Lisäksi mainittiin, että suoritettu tutkinto on viesti työnantajalle kyvystä pitkäjänteiseen työskentelyyn ja eräs vastaaja uskoi, ettei kunnallisella sektorilla tohtoreita enää onneksi pidetä liian teoreettisina. Osalle väitöskirjan arvo rinnastui henkilökohtaiseen saavutukseen, tutkinto ei ole työuraa varten, vaan todisteeksi itselle, että on saattanut

asiat päätökseen. Eräs vastaaja esimerkiksi työllistyi jo kesken väitöskirjan teon, mutta halusi silti jatkaa työn loppuun.

Jotkut tyytymättömistä olivat *päätyneet alanvaihtoon tai lisäkouluttautumiseen*. Eräs vastaaja oli päätenyt suorittamaan myös ylemmän korkeakoulututkinnon tutkinnon toiselta alalta ja näki, että hänen tohtorin tutkinnostaan oli kyllä hyötyä, mutta työn löytyminen vaati lisäosaamista. Toisaalta hän pohti olisiko urallaan pidemmällä, jos olisi suoraan suorittanut pelkän toisen alan ylemmän korkeakoulututkinnon. Eräs valmistunut kertoi, ettei löytänyt töitä, joissa olisi päässyt hyödyntämään osaamistaan edes etäisesti ja päätyi vaihtamaan alaa. Toisella alalla hänen osaamisellaan on ollut käyttöä.

Muutama ei ollut tyytyväinen työuraansa, koska *ei pysty hyödyntämään asiantuntijuuttaan haluamassaan laajuudessa*. Eräs vastaaja kertoi, että työ vastaa hänen asiantuntijuusalueitaan, muttei asiantuntijuuden tasoa. Hänen mukaan tohtoritason osaamista ei osata arvostaa, koska se ei ole suoraan konkretisoitavissa kuten jonkin ohjelmiston käyttötaidot. Ongelmana ei ole, etteikö osaamiselle löytyisi sovelluskohteita, vaan omassa varmuudessa ja rohkeudessa tehdä avauksia, jotta asiaan herättäisiin.

Osa vastaajista pohti *väitöskirjan aiheitaan*. Eräs vastaaja kertoi, että hänen väitöskirjansa on omalta alalta, muttei täsmälleen siitä aiheesta, minkä parissa hän nyt työskentelee. Toinen valmistunut pohti, ettei hänen väitöskirjansa aihe ole kovin hyödyllinen tiedemaailman ulkopuolella. Hänen mukaansa tilanteessa, jossa akatemiapaikkoja on vähän ja apurahoja saatavilla rajoitetusti, parempi työmarkkinoille integroituminen on välttämätöntä. Tässä tarvittaisiin kokeneempien tutkijoiden, kiinnostuneiden yritysten sekä poliittisten toimijoiden tukea. Kolmas puolestaan totesi, ettei hänen työnsä liity väitöskirjan aihepiiriin ja väitöskirja olisi pitänyt tehdä yleisemmästä aiheesta.

Luonnontieteellinen tutkijakoulu (LT/DoNaSci)

Luonnontieteellisestä tutkijakoulusta valmistui 2014-2016 tohtoreita 209 kappaletta. Uraseurantakyselyn vastausprosentti on ollut noin 40 %, mutta kaikki eivät ole perustelleet tyytyväisyyttään sanallisesti. Analyysissä vastaajina oli vuosina 2014, 2015 ja 2016 tohtoriksi valmistuneet, mukana kaikki LT:n 7 tohtoriohjelmaa ja suomen-, ruotsin- ja englanninkieliset vastaukset. Tyytyväisiä (valinnut vastausvaihtoehdon erittäin tyytyväinen tai tyytyväinen) perusteluja oli 44 kappaletta, tyytymättömien (valinnut vastausvaihtoehdon melko tyytyväinen, hieman tyytymätön, tyytymätön, erittäin tyytymätön) perusteluja oli 13 kappaletta.

Tutkintoonsa työuran kannalta tyytyväisten perustelut:

Tohtorin tutkintoonsa työuran kannalta tyytyväisten päälimmäisiä **syitä tyytyväisyyteen ovat monipuolisen osaamisen saaminen, mahdollisuus hyödyntää väitöskirjansa tutkimusaihetta, saatu arvostus sekä tutkinnon antama edellytys jatkaa uraa tai päästä esimerkiksi tiettyihin töihin.**

Monet vastaajat kuvailivat yleisesti saaneensa tohtoriopinnoissaan monipuolista osaamista ja valmiuksia. Esimerkiksi eräs valmistunut kertoi saaneensa ”ideaalin taustan” huipputeknologian työmarkkinoille. Toinen kertoi saaneensa ”sellaiset eväät, että kemian alan homma kuin homma onnistuu ja pystyn sen omaksumaan ja oppimaan”. Kolmas vastaaja kiitteli, miten tutkinto antoi hyvät eväät aloittelevalle tutkijalle, minkä johdosta hän sai paikan laadukkaassa yliopistossa ja tutkimusinstituutissa, jossa on ”päässyt mainiosti hyödyntämään tohtorin tutkinnossa saatuja valmiuksia”. Tohtorin tutkinnon suorittamista kuvailtiin ”opettavaiseksi prosessiksi” ja eräs vastaaja mainitsi niin kutsutut yleiset valmiustaidot (engl. *transferable skills*), ”joita ei voi korostaa liikaa”.

Usea vastaaja kertoi käyttävänsä tämänhetkisessä työssään väitöskirjatyössään oppimiaan taitoja. Sen lisäksi erityisesti tutkimusuralle suuntautuneet mainitsivat myös kansainvälisen puolen. Eräs vastaaja kuvaili, että tutkinto on antanut paitsi mahdollisuuden toimia tutkimuksen piirissä myös tarjonnut väylän työskennellä ulkomailla koulutusta vastaavassa toimessa. Toinen kuvaili, että monipuolinen paketti tietoja ja taitoja sekä kansainväliset kontaktit ovat auttaneet ”työllistymään helposti koulutusta vastaaviin työtehtäviin”. Työllistymiseen oltiin tyytyväisiä, kun on mahdollisuus sekä hyödyntää olemassa olevia taitoja että oppia lisää. Kansainvälinen työympäristö toi lisäksi muutamille lisäarvoa.

Perusteluissa käsiteltiin myös *akateemisen maailman ja muiden sektoreiden eroja sekä tutkinnon merkitystä työllistymisen kannalta*. Vastaajat peilasivat nykyistä työtään väitöskirjansa aiheeseen ja tohtorintutkinnon kehittämisen osaamisen hyödynnettävyyteen. Osalle tutkinnosta oli merkittävää etua, kun taas jotkut kuvailivat, ettei siitä ollut haittaa. Suurimmalle osalle tutkinto merkitsi asiantuntemusta, mutta jotkut pelkäsivät negatiivista

leimaa. Esimerkiksi eräs vastaaja, joka on nyt akateemisella uralla, jossa tohtorin tutkinto on välttämättömyys, kuitenkin uskoi, että on koulutuksensa myötä saanut ”valmiuksia, jotka auttavat minua myös muussa työelämässä, mikäli siirryn yliopistomaailman ulkopuolelle”. Samoin toinen yliopistolla tutkijanuraa tekevä huomautti tutkinnon mahdollistavan myös erilaiset asiantuntijatehtävät yksityisellä sektorilla, josta hänelle oli tullutkin työtarjouksia ”jonkin verran, todennäköisesti tohtorintutkinnon ja sen jälkeisen postdoc-tutkijan työkokemuksen ansiosta”.

Useampi vastaaja oli tutkintoonsa ja uraansa tyytyväinen, koska *väitöstutkimuksen aihe ja nykyinen työ yhdistyvät*. Eräällä valmistuneella työ liittyy tohtorintutkinnon aihealueeseen ja hänen tutkintonsa on myötävaikuttanut onnistumisiin sekä liiketoiminnassa että uralla. Myös yksityisessä yrityksessä työskentelevä valmistunut kertoi olevansa tyytyväinen, sillä ”nykyinen työpaikka löytyi hyvin osuvan väitöskirja-aiheen ansiosta”. Toinen valmistunut kertoo, että hänen työpaikkansa on täysin koulutusta vastaava, väitöskirjan erikoisalaa myöten. Häntä kuitenkin epäilyttää, ”miten tutkinto vaikuttaa seuraavien työpaikkojen saamiseen, jotka eivät olekaan enää kyseisellä erikoisalalla.”

Oman erityisalansa hallitseminen ja siinä profiloituminen tai osaamisen hyödyntäminen toivat tyydytystä. Matematiikasta väitöskirjatutkimuksensa tehnyt oli tyytyväinen, että ”siihen liittyvää osaamista voi nykyään hyödyntää monilla eri aloilla”. Eräs vastaaja kertoi, että ”tutkinto mahdollisti syventymään tiettyyn erityisalaan, mikä muutoin ei olisi Suomessa ollut mahdollista”. Toinen valmistunut mainitsi olevansa tyytyväinen, että sai tehdä sellaista tutkimusta mitä halusi ja on nyt ”kapean alan johtavia tutkijoita maailmassa”.

Toiset kokivat tutkinnon hyödyllisenä tai antaneen *työmarkkinoilla lisäarvoa tai etua*. Eräs yksityiselle sektorille työllistynyt ulkomaalainen vastaaja kertoi, että ulkomaalaisena työllistyminen on vaikeaa, mutta hän uskoo, että tohtorintutkinto Helsingin yliopistosta antoi etua. Toinen valmistunut esitti, että tohtorintutkinto avaa mahdollisuuksia parempiin työpaikkoihin. Yksi vastaaja puolestaan kertoi, että hänen työpaikallaan voi toimia tutkijana myös ilman tohtorin tutkintoa, mutta ”se kuitenkin nostaa palkkaa ja antaa tiettyjä vastuita, sillä esimerkiksi rahoitushakemusten PI:n vaaditaan yleensä olevan tohtori”. Myös toinen valmistunut kertoi, että hänen tavoitteenaan oli tohtorin tutkinto, koska sillä hän pystyy erottautumaan edukseen työpaikallaan. Hän perusteli hyötyä myös sillä, että tutkimustyössä tohtorin tutkinto on avainasemassa projektien johdossa. Hänen työpaikallaan tohtorin tutkintoa arvostetaan ’näyttötutkintona’ osaamisesta”.

Tohtorin tutkinto oli monelle *edellytys nykyiselle työlle paitsi taitojen takia myös pätevyysvaatimuksen vuoksi*. Osa kertoi, ettei voisi olla tämän hetkisessä työssään ilman tutkintoaan ja esimerkiksi tohtoritutkijoille tohtorin tutkinto on ”luonnollisesti välttämättömyys”. Muutama kertoi, ettei tehtävän virallisena vaatimuksena ollut tohtorin tutkinto, muttei käytännössä olisi saanut paikkaa ilmankaan sitä. Eräs fyysikko kertoi, että hänen alallaan on paljon tohtorin tutkinnon suorittaneita, joten ”hyvä olla tällä viivalla mukana itsekkin”. Kaksi vastaajaa perusteli tutkintotyytyväisyyttään sillä, että se *vastasi*

odotuksia. Eräs vastaaja kertoi tehneensä tutkinnon ”vähän niin kuin omalla painollaan ilman sen suurempia tavoitteita”. Hänelle väitöskirja oli pakollinen tutkijanuran vuoksi ”ja vaikea kuvitella tekevänsä mitään muutakaan”. Monella tutkijalla oli juurikin vastaavanlainen neutraali suhtautuminen tutkintotyytyväisyyteensä.

Osalle tutkinnosta oli työuralla edes hieman hyötyä tai se *ei muodostunut esteeksi*. Eräs vastaaja kuvaili, että tutkinto itsessään on melko merkityksetön, toisen mukaan siitä ”ei ole ollut haittaakaan”. Samaa mieltä oli toinenkin vastaaja, jonka työhaastattelukokemusten perusteella yksityisellä sektorilla tutkinnosta ”ei ainakaan ole haittaa”.

Puutteita tai haasteita näkevät kuvailivat tuntemuksiaan seuraavasti. Eräs vastaaja kertoi olevansa tutkinnon ansiosta nyt tavoittelemallaan urapolulla, mutta epäilevänsä, että jos hän haluaisi muuttaa uransa suuntaa, tutkinnosta voisi olla haittaa ”ylikouluttautuneeksi ja/tai tutkijatyypiksi” leimautumisen takia. Toinen vastaaja kertoi tohtoriopintojensa aikana saaneensa ”kaikki tarvittavat eväät itsenäistä tutkimusta varten, mutta apurahahakemuksien kirjoittamisen harjoitteluun olisi voinut olla enemmän painotusta/pakollisuutta.” Eräs valmistunut vastaaja oli sitä mieltä, että tutkinto on ”akateemisessa maailmassa erittäin hyödyllinen, mutta teollisuudessa haetaan enemmän prosessitekniikan tuntemusta tai maisteritason osaamista”.

Akatemian ulkopuolisille sektoreille ei ole kaikkien mielestä helppo työllistyä. Yksi valmistunut näki tohtorin tutkinnon ”kapea-alaisena erikoiskoulutuksena”, joka on akateemiselle uralle pohja, mutta muualle usein liian erikoistunut. Hän olisi tutkintoonsa vieläkin tyytyväisempi, jos akatemian ulkopuolinen ura olisi mahdollinen tai osana koulutusta saanut neuvontaa, ”miten sinne päästään”.

Pari kuvailee pitävänsä nykyisestä työstään, mutta huomauttaa, että siinä on joitakin epämiellyttäviä piirteitä, kuten vaatimuksen matkustaa työn takia usein. Eräs vastaaja kuvaili tekevänsä ”olennaisesti samanlaisia töitä” kuin ollessani tohtorikoulutettava, mutta vastuu- ja työmäärä ovat kumpikin kasvaneet. Hän kuitenkin kertoi pitävänsä tutkimuksen tekemisestä ja ettei olisi saanut nykyistä määräaikaista tutkijatohtorin paikkaansa ilman tutkintoa.

Tyytyväisyyteen myötävaikuttaa työelämässä saatu arvostus. Eräs vastaaja kertoo, että hänen työnantajansa tutkimuslaitoksena arvostaa ja tukee jatko-opiskelua ja tutkintoja, mikä kohottaa arvostusta kollegiaalisesti. Toinen vastaaja kertoo, että hänen yrityksensä asiakkaat arvostavat suuresti osaamistani ja akateemista pätevyyttä. Hänelle tutkimustyön vaikutukset ovat konkretisoituneet liikevaihdon kasvuna. Yksityisellä työnantajalla työskentelevä kertoi, että on pystynyt asemoitumaan työelämässä asiantuntijana tohtorintutkintonsa ansiosta. Muita syitä olla työuraan tyytyväinen olivat mielenkiintoinen työ tai paremmat työtehtävät, parempi palkka sekä mahdollinen vakituinen työsopimus.

Vaikutus työuraan ei aina ole päällimmäinen syy suorittaa tohtoriopinnot ja parille syy tai seuraus oli lähinnä *henkilökohtainen*. Yksi vastaaja kertoi, että hän ”halusi tehdä tohtorin tutkinnon”. Toiselle tutkinto on ”merkittävä osa identiteettiäni”.

Tutkintoonsa työuran kannalta tyytymättömien perustelut:

Luonnontieteellisestä tutkijakoulusta valmistuneet tohtorit olivat tyytymättömiä tutkintoonsa työuran kannalta eri syistä, mutta **suurimpia ongelmia olivat ennakkoluulot tohtoreita kohtaan ja työllistymisvaikeudet sekä tutkimustaustan ja –taitojen sovellettavuus**. Lisäksi yliopistouran epävarma tulotaso ja ohjauksen vaikutus työmarkkinoille siirtymisessä mainittiin.

Vastaajat pohtivat, oliko tohtorin tutkinnosta *haittaa työllistymisen kannalta*. Eräs valmistunut oli sitä mieltä, että hänen tohtorintutkintonsa enemmän haittaisi kuin helpotti työnsaantia. Toinen valmistunut oli samaa mieltä, hänen mukaansa tohtorin tutkinto ei ole aina eduksi, kun hakee tutkimustyötä yritysmaailmasta. ”Tohtori mielletään helposti epäkäytännölliseksi, omissa ulottuvuuksissaan olevaksi puolihulluksi tutkijaksi tai ajatellaan tohtorin tavoittelevan enemmän kuin perustutkijan toimea”, hän kuvailee. Yksi vastaajista koki, ettei hänen tutkinnollaan ”tunnu parhaalla tahdollakaan työllistyvän”. Eräs tohtori kertoi joutuneensa uudelleen koulutautumaan, joten tutkinto oli ”ajallisesti monta hukattua vuotta”. Eräs vastaaja kertoi saaneensa työpaikan tutkijatohtorina, mutta hänestä yleisesti yliopistopolku johti huonompaan tilanteeseen työuralla. Toinen kertoi, että hänen väitöskirjansa oli perustutkimusta. Hänestä työmarkkinat ovat hänen alallaan surkeat, eikä hän ”suoraan sanoen edes tiedä millaiseen tehtävään voisin tällaisella taustalla edes päästä yksityisellä puolella”.

Yksi vastaaja kertoi törmänneensä sekä haittoihin että hyötyihin hakiessaan töitä tohtorina. Hän kyseenalaistaa akatemiauran mahdollisuuden perheelliselle ja kertoo, että ”yliopistoura olisi kiinnostanut, mutta sille ei tuntunut olevan oikein edellytyksiä, ainakaan jos halusi jotenkin varman toimeentulon.” Akateemisen työuran toimeentulo mietitytti toistakin vastaajaa, joka kertoi olevansa tyytyväinen valmistumiseensa tohtoriksi lyhyessä ajassa ja päästyään siirtymään väittelyn jälkeen mielekkäämpiin tutkimustehtäviin. Tutkimuksen jatkaminen pakon edessä apurahalla ei olisi hyvä asia tulotason kannalta.

Vastaajat refleктоivat myös tutkinnosta *saamiaan taitoja*. Eräs vastaaja kertoi oppineensa paljon ja saaneensa mahdollisuuksia kehittää useita eri taitoja ja pätevyksiä. Toinen kertoi, että tutkinnon sisältö oli kelvollinen ja kiitteli tohtorikoulutettaville suunnattuja artikkelinkirjoitustyöpajoja erinomaisina. Hänestä tohtorikoulutettavia voisi mahdollisesti kannustaa enemmän erilaisille yleishyödyllisille kursseille liittyen esimerkiksi datan hallintaan. Lisäksi tieteellisessä viestinnässä kehittyminen jäi hänen mukaansa täysin oman aktiivisuuden varaan ja hän toivoi siihen yliopistolta vahvempaa tukea. Myös tapoja arvostaa yhteiskunnallista vaikuttavuutta niin väitöskirjan aikana kuin sen jälkeen (esimerkiksi opintopistein tai stipendein) voisi myös hänen mielestään kehittää. Kolmas kertoi tohtorikoulutettavana saaneensa ”eniten kokemusta mittauslaitteistojen suunnittelusta, kokoamisesta ja käyttämisestä sekä mittausdatan käsittelystä, joista ainoastaan datan käsittelyllä on ollut käyttöä myöhemmissä työtehtävissäni, ja tälläkin osa-alueella on hyvin paljon täytynyt opetella lisää”. Hänestä hänen kokeellisen puolen osaamiselleen ”ei ole ollut mitään käyttöä”.

Kaksi vastaajaa ei ollut tyytyväisiä tutkintoonsa työuran kannata, koska *heikko ohjaus* haittasi työmarkkinoille siirtymistä. Eräs valmistunut oli pettynyt siihen, ettei saanut ”juuri lainkaan tukea” tutkinnon jälkeiseen työllistymiseen tieteen parissa tutkinnon myöntävältä taholta tai ohjaajaltaan. Toinen valmistunut kertoi, ettei hänen ohjaajansa pystynyt riittävästi tukemaan väitöskirjatutkimusta. Tämän seurauksena väitöskirjan valmistuminen viivästyi, mistä on seurannut vastaajalle haittaa muun muassa tutkimusrahoituksen hakemisessa myöhemmin. Hän esittää, että ”yliopistoilla pitäisi ehdottomasti olla kriteerit ohjaajille, etenkin käytännön näytöistä, pelkkä titteli ei riitä, sillä jatko-opiskelijat voivat joutua todella epätasa-arvoiseen asemaan, jos joutuvat tällaiseen ohjaukseen, vaikka itse olisivat kuinka hyviä”. Hänen mielestään tällaisissa tapauksissa pitkä väitöskirjan valmistumisaika kaatuu ainoastaan opiskelijan kontolle, vaikka puutteellinen ohjaus olisikin merkittävänä syynä.

Terveyden tutkimuksen tutkijakoulu (TT/DsHealth)

Terveyden tutkimuksen tutkijakoulusta valmistui vuosina 2014-2016 419 tohtoria. Vastausprosentit ovat vaihdelleet noin 40 ja 50 prosentin välillä. Kaikki eivät kuitenkaan perustelleet tyytyväisyyttään tutkintoonsa työuran kannalta sanallisesti. Analyysin vastaajina olivat vuosina 2014, 2015 ja 2016 tohtoriksi valmistuneet, mukana kaikki TT:n 8 tohtoriohjelmia ja suomen-, ruotsin- ja englanninkieliset avoimen kysymyksen vastaukset. Tyytyväisiä (valinnut vastausvaihtoehdon erittäin tyytyväinen tai tyytyväinen) perusteluja oli 93 kappaletta, tyytymättömien (valinnut vastausvaihtoehdon melko tyytyväinen, hieman tyytymätön, tyytymätön, erittäin tyytymätön) perusteluja oli 40 kappaletta.

Tutkintoonsa työuran kannalta tyytyväisten perustelut:

Terveyden tutkimuksen tutkijakoulusta valmistuneet vaikuttavat yleisesti hyvin tyytyväisiltä tutkintoonsa työuransa kannalta. **Tyytyväisyyttä selitettiin tutkinnon yhteydellä nykytyöhön, hyödyllisten taitojen oppimisella, uralla etenemisellä, asiantuntijastatuksen saavuttamisella sekä tavoitteen saavuttamisella.** Monilla täytyi myös useampi kohta, eli tohtorin tutkinto tuki menestyksestä työuraa ja –elämää usealla osa-alueella. Lääkärit mainitsivat usein substanssiosaamisen syventämisen ja kriittisen ajattelun tärkeinä tohtorikoulutuksessa oppiminaan taitoina. Heidän urapolkunsa tuntui myös olevan muita Helsingin yliopistosta valmistuneita tohtoreita selkeämpi, samoin tutkinnon tuoma hyöty.

Suuri osa vastaajia oli tyytyväisiä tutkintoonsa, sillä se *linkittyy kiinteästi heidän tämänhetkiseen työhönsä*, mitä pidettiin hyödyllisenä. Tutkinnossa arvostettiin laajaa koulutusta omaan erikoisalaan liittyen ja eräs vastaaja kuvaili, että ”Tutkimustyö ei ole lääkärin työssä pakollista mutta erittäin avartavaa ja hyödyllistä.” Hänen mukaansa työyhteisössä iso osa lääkäreistä on väitelleitä, minkä vuoksi on helppo kuulua joukkoon, kun on saanut tohtorikoulutuksen opit ja kokemuksen. Eräs valmistunut oli puolestaan sitä mieltä, että kliinisellä laboratoriaoalalla tutkimuksen merkitys on korostunut. Toinen vastaaja kertoi, että tohtorin tutkinto antaa hänelle valmiuksia selvittää työstään yrittäjänä, mutta antaa lisäksi mahdollisuuksia hyödyntää sitä opetus-, koulutus-, ja konsultaatiotehtävissä. Eräs vastaaja kertoo, että tohtoriopinnot olivat hyödyllisiä hänen jokapäiväistä kliinistä työtään ajatellen. Hän kertoo oppineensa tietoja ja taitoja, joita ei olisi muuten oppinut, mutta jotka ovat ensiarvioiden tärkeitä ammatillisesti. Eräs väitellyt kertoi saaneensa myös kiinnostavia tutkimustöitä tohtorintutkinnon ansiosta.

Useampi mainitsi *osaamisen syventymisen*. Eräs vastaaja kertoi työskennelleensä samoissa tehtävissä ennen ja jälkeen tutkinnon suorittamisen ja hän koki, että tutkinnosta ”on ehdottomasti hyötyä”. Toinen kertoi, että ”tutkimus toi työhön uuden aspektin”, joka vangitsi mielenkiinnon ja on myöhemmin avartanut tutkimustulosten analysointia. Eräs lääkärin vastaanottoa yksityisyrittäjänä tekevä koki, että hänellä väitöstutkimus ei oman praktiikan takia vaikuta työn saatiin ja ammatillinen pätevyyskin on

jo aiemmin ollut olemassa, mutta "väitöstutkimus on tuonut lisää syvyyttä". Erään vastaajan mukaan tutkinnosta ja tutkijana oppimistani taidoista "on suurta hyötyä", sillä hän voi käyttää sekä kliinisen että tutkijan työuran oppeja työssään.

Jotkut vastaajista olivat tohtorin tutkinnon ansiosta saaneet vakinaisen viran tai työn, jonka halusivat. Eräs vastaaja iloitsi saaneensa valmistumisensa myötä pysyvän viran. Toinen vastaaja kertoi, että hänellä tutkinto oli tavoitteena ja teki töitä sen eteen. Valmistuttuaan hän sai saman tien vakituisen työpaikan. Seuraavaksi hän toivoo etenevänsä urallaan. Kolmas vastaaja oli tyytyväinen siihen, että sai suorittaa tutkinnon joustavasti silloiseen elämäntilanteeseen sopien sekä siihen, että tutkinto johti työtehtävään, johon alun perin tähtäsikin.

Eräs valmistunut koki, että hänen tutkintoaan arvostetaan ja oli syynä nykyisen työpaikan saamiseen. Hän uskoo, ettei todennäköisesti olisi tullut valituksi vakituisen toimeen ilman FT-tutkintoa. Toinen valmistunut kertoi tohtoriopinnoissaan oppineensa paljon ja saaneensa hyvän arvosanan, minkä todennäköisesti edesauttoi rahoituksen saamisessa, jolla jatkaa tutkimusta. Kolmas valmistunut kuvailee tutkimusvuosia erittäin henkisesti rikkaiksi ja antaviksi ajoiksi, joista "muistelee kaiholla". Sen lisäksi hän ei usko, että "olisi ikinä saanut nykyistä työpaikkaani ilman tohtorin tutkintoa". Hänelle tutkinto oli tapa erottua muista hakijoista ja mahdollisuus "osoittaa tiettyjä ominaisuuksia, kuten pitkäjänteisyyttä, itseohjautuvuutta ja projektinhallintataitoja". Eräs vastaaja perusteli tyytyväisyyttään sillä, että tohtorintutkinto mahdollisti hyvin nopeasti uuden työpaikan saannin. Jotkut vastaajat mainitsivat olevansa tyytyväisiä tutkintoonsa, sillä Helsingin yliopistosta saadusta tutkinnosta voi olla ylpeä ja yliopistolla on hyvä maine myös ulkomailla.

Valmistuneet luettelivat paljon erilaisia taitoja, joiden he kokivat heitä työelämässä hyödyttäneen. Esimerkiksi mainittiin, että tutkimustyössä oppii analyyttiseksi ja argumentoimaan asioita tietoon perustuen. Myös kyky kriittisesti katsoa tieteellisiä artikkeleita sekä syventymisen alan keskeisiin aiheisiin nostettiin esiin. Lisäksi lueteltiin data-analyysitaidot, projektinhallinta ja erilaiset vastualueet, isojen asiakokonaisuuksien hahmottaminen, tiedonhakutaidot, kirjalliset valmiudet, uusien työtapojen oppiminen, tulosten raportoiminen sekä esiintyminen. Lisäksi kattavaa substanssiosaamista korostettiin. Eräs vastaaja esimerkiksi kertoi saaneensa taitoja, jotka ovat "keskeisiä nykyisten työtehtävieni kehittämisen kannalta."

Monet myös kuvailivat tutkinnon suorittamisen prosessia hyödylliseksi sekä erittäin opettavaiseksi kokemukseksi. Eräs vastaaja kuvaili tohtorikoulutuksen tarjoavan ammattitaitoa, jotka tarvitaan monimutkaisten ohjelmien ratkaisuun monitieteisessä työympäristössä. Toinen kertoi, että tutkinnon tekeminen oli hauskaa ja sen myötä oppi paljon hyödyllisiä taitoja, joiden lisäksi tutkimuksen tekemisen ymmärtäminen on hänen työssään olennaista, jotta pystyy arvioimaan muiden tekemiä tutkimuksia. Kolmas huomautti oppineensa taitoja, joita on muuten vaikea saada. Hänelle niistä on hyötyä työstä suoriutumisessa ja siihen valituksi tulemisessa. Lisäksi mainittiin mahdollisuus verkostoitua sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Pari vastaajaa harmitteli, ettei tutkinnosta saatu käytännön oppi ole sellaista, jota käyttäisi työssään usein, vaikka välillä sitä voi hyödyntää. Toinen selitti, ettei pysty hyödyntämään taitojaan kuin ”valitettavan vähän”, koska muut työtehtävät vievät suurimman osan työajasta. Muutamille *tutkinnon hyöty ei ollut vielä konkretisoitunut*, mutta he uskoivat tutkinnon hyödyttävän heitä myöhemmin tulevaisuudessa. Eräs vastaaja kertoi tohtorin tutkinnon tuoneen mukanaan asiantuntemuksen tietulle biolääketieteen alalle, mikä ”edesauttaa työnsaamisessa nyt ja toivottavasti tulevaisuudessa”. Hänestä kuitenkin olennaisinta ei ole pelkästään itse tutkinto vaan tutkimuskohde ja työkokemus, myös valmistumisen jälkeen. Muutama vertasi tohtorin tutkintoa ja erikoistumiskoulutusta. Heidän mukaansa tohtorin tutkinnon merkitys on toistaiseksi ollut vähäinen, mutta jatkossa erikoislääkärinä siitä on hyötyä esimerkiksi pysyvää virkaa saadessa, palkan kannalta sekä esimiesaseman saamiseksi.

Moni vastaaja oli tyytyväinen, koska tutkinto oli *mahdollistanut uralla etenemisen*. Toisille tohtorin tutkinto on välttämätön edellytys uralla etenemiselle tai ”välietappi”, toisille tutkinto puolestaan paransi mahdollisuuksia edetä uralla tai avasi uusia mahdollisuuksia. Esimerkiksi eräs vastaaja kertoi, ettei tohtorin tutkinnon suorittaminen ei ole nykyisessä työssä välttämättömyys, mutta hyötyä siitä on. Vastaaja harkitsee kuitenkin mahdollisesti hakeutumista töihin yliopistosairaalaan, jolloin tohtorin tutkinnon merkitys kasvaa olennaisesti. Hän kokee, että tutkinnon ansiosta hänen asemansa työmarkkinoilla on parantunut. Kaksi vastaajaa olivat tyytyväisiä tutkimusuran jatkumiseen ja mahdollisuuteen ohjata nuoria tutkijoita. Eräs vastaaja kertoi, että tohtorin tutkinto on mahdollistanut monipuolisen tieteellisen työuran Suomessa ja ulkomailla. Hänen nykyisiin tehtäviinsä vaaditaan käytännössä aina tohtorin tutkinto, ellei hakijalla ole muuten pitkää kokemusta vastaavista tehtävistä, jolloin hän koki pystyneensä erottumaan hakijajoukosta. Eräs vastaaja perusteli tutkinnon laajentaneen työkenttää ja mahdollistaneen työnhaun laajemmalla alueella työmarkkinoita. Toinen kertoi, että tohtorin tutkinnon jälkeen hänelle on tarjottu useita mielenkiintoisia työtarjouksia.

Osan vastaajista tyytyväisyyttä tutkinnon tuomaan työhöön selitti *tyytyväisyys työtehtäviin*. Eräs vastaaja kuvaili työnkuvansa olevan nykyään erittäin monipuolista, toinen kuvaili, että tohtorikoulutuksen opit tuottavat lisähyötyä asiakkaalle sekä itselle työn mielekkyyttä. Eräs vastaaja kertoi, että tutkinnon valmistuminen toi uusia haasteita, kuten tutkimus- ja ohjaustyötä.

Iso osa vastaajista suhtautuu tutkinnon tuomaan hyötyyn tyyneesti, heille tutkinto toi *muodollisen pätevyyden* tai oli tavoite, joka saavutettiin *ilman sen suurempia odotuksia*. Eräs vastaaja mainitsi, ettei voisi tehdä itseä kiinnostavia töitä ilman tohtorin tutkintoa, toinen kertoo tähänneensä alusta saakka ammattitutkijan työhön. Eräs yksityiselle sektorille työllistynyt kertoo olevansa tyytyväinen julkaisuihinsa ja nauttineensa tieteellisestä polustaan opiskellen sitä, mitä halusikin. Toinen yksityiselle työllistynyt puolestaan kommentoi tienneensä mihin ryhtyi ja mitä odottaa, eikä ajatellut tutkinnon juurikaan edistävän uraa yliopiston ulkopuolella.

Monia tyydytti tutkinnon tuoma *asiantuntijastatus*. Eräs vastaaja kertoi, että ”Tutkinnon myötä minua pidetään nyt tietyn alueen erikoisasiantuntijana ja olen saanut tämän myötä

uusia mielenkiintoisia sivutehtäviä oman päivätyöni rinnalle.” Muita lueteltuja perusteita olivat tutkinnon tuoma osoitus osaamisesta ja projektin hallinnasta, parempi status ja palkka sekä konsultointitehtävät. Eräs valmistunut tunsikin olevansa erittäin kysytty ja arvostettu yrityksessä, jossa työskentelee. Toinen valmistunut kertoi, että hänen alallaan työnantajat arvostavat tohtorin tutkintoa. Kolmas näki, että tutkinnon myötä hän on saanut paremman aseman työelämässä sekä tutkimustyössä. Eräs valtiolla tutkimustyötä tekevä kertoi kokevansa itsensä tohtorina päteväksi vaativaan työtehtäväänsä ja kokevansa itsensä vertaiseksi ulkomaisten kollegojen seurassa.

Yksi vastaaja suhtautui saatuun statukseen vähän ristiriitaisin tunnelmin. Hän kertoi, että tutkinto ei tuonut hänelle korkeampaa palkkaa eikä vaativampia tai merkityksellisiä töitä.. Tutkinto mahdollisti tietyn paikan hakemisen onnistuneesti, mutta hän on epävarma hyödyttäisikö se ”tavallisilla työmarkkinoilla”. Eräs vastaaja ihmetteli, kuinka muille ihmisille titteli tuntuu olevan merkityksellinen, minkä takia ”sanottavalla on painoarvoa eri lailla”. Hän pitää sitä omituisena, mutta oletettavasti yleisenä ja painottaa, että hänelle ”tärkeintä on substanssiosaaminen ja mahdollisuus oppia joka päivä jotain uutta”.

Vaikka pääsääntöisesti suurin osa vastaajista oli tyytyväisiä tutkintoonsa työuransa kannalta, löysivät vastaajat kuitenkin *työurastaan tai tutkinnosta muutamia harmejia*. Huonoina puolina mainittiin esimerkiksi rajalliset uramahdollisuudet muilla sektoreilla, tutkinnon pitkä kesto, väitöstutkimusaiheen ja nykytyön heikko yhteys tai tohtorin tutkinnon vertautumisen erikoislääkärin tutkintoon. Yksi vastaaja kritisoi tohtorintutkinnon olevan kyllä antoisa ja hyödyllinen tietyn tyyppisissä tehtävissä, mutta sen kesto Suomessa on usein aivan liian pitkä. Hän on vahvasti sitä mieltä, että ”maksimikeston pitäisi olla 5 vuotta, koska siinä ajassa oppii jo kaiken oleellisen mitä tohtorin tarvitsee osata, jos ohjaus on yhtään kunnossa”.

Eräs valmistunut kommentoi, että tutkinto tarjosi vain vähän taitoja jotka sopivat tai auttavat pääsemään muihin kuin yliopistotutkijan töihin. Eräs valtiolla hallintotyötä tekevä vastaaja luetteli tutkintonsa miinuspuolina vähäisen verkostoituminen ja liiallisen keskittyminen kapeaan alaan, sillä tämän hetkisen uran kannalta suurempi soveltavuus ja kontaktit olisivat olleet hyödyllisiä. Toinen valtiolle työllistynyt kertoi, ettei hänen väitöstutkimuksensa aihe liity nykyiseen työhön virkamiehenä. Eräs vastaaja kuvasi tohtorikoulutuksen tarjonnan tarvittavat tiedot ja taidot tutkijan uralle, mutta jälkepäin huomanneensa, että olisi tarvinnut tiettyjä kursseja, joita täytyy opiskella nyt ”sitä mukaa kun tarvitsee tai ehtii”.

Tohtorin ja erikoislääkärin tutkintojen suhdetta vertailtiin. Eräs vastaaja kuvaa tunnistavansa, että hänen osaamisensa myös klinikkona on parempaa, kun on perehtynyt alaan tutkimusta tekemällä, mutta yleisellä tasolla lääkäreillä tutkimustyötä tai tohtorin tutkintoa ei erityisesti kuitenkaan arvosteta, vaan enemmän arvostetaan erikoislääkärin tutkintoa. Hän pohtii, että jos ei olisi väitellyt, hän voisi hyvinkin olla jo erikoislääkäri. Toinen lääkäri kertoi, että tohtorin tutkinto on käytännössä edellytys erikoislääkärinä

toimimiselle yliopistosairaalassa, mutta vakituista virkaa se ei kuitenkaan takaa ainakaan kovin nopeasti.

Jotkut kokivat *palkkatason* epätyytyttäväksi. Eräs tutkimustyötä tekevä kertoi, että tutkinnon suorittamisen jälkeen oli ensin paljon lyhyitä määräaikaivirkoja ja apurahapätkiä, minkä takia palkkataso oli aluksi alhainen. Toinen vastaaja kuvaa, että olisi kaikin puolin kannustavampaa, jos saisi väitöksen tehtyään palkankorotuksen. Hänestä on käsittämätöntä, että ”tohtorintutkinto ei ole [...] riittävä edellytys palkankorotukseen”. Kolmas vastaaja kertoi, että tohtorikoulutus oli mielenkiintoinen, antoisa ja työläs, mutta se ei valitettavasti johtanut parempaan asemaan tai korkeampaan palkkaan.

Matalan palkkatason lisäksi harmitti, ettei työn vaatavuustaso välttämättä ollut kovin korkea. Eräs vastaaja oli sitä mieltä, että tohtoreiden ylitarjonta on hänen alallaan johtanut siihen, että ”tohtorin tutkinto on edellytys (tai ainakin etu) moneen tehtävään, vaikka tehtävän menestyksenkäs hoitaminen onnistuisi myös maisterin tutkinnon suorittaneelta henkilöltä”. Hänen mukaansa alalla on tohtorina saada parempaa palkkaa, mutta ” verrattuna moneen muuhun alaan tämäkin palkkataso on suhteellisen matala”. Toinen väitellyt tutkimustyötä tekevä kertoi, että hänen palkkansa on noussut ”todella vähän”. Hänen mielestään koulutukseen nähden hänen alle 3000 euron bruttopalkkansa kuukaudessa on ”todella huono”. Hän kertoo olevansa hyvin tyytyväinen tutkintoonsa, mutta hänestä työelämässä ei oikein arvosteta tutkintoa ja osaamista niin paljon, että se näkyisi palkassa tai asemassa, saati toisi ”minkäänlaista turvaa työmarkkinoilla”. Hänen mukaansa tämä on heijastusta siitä, ettei ”koulutusta oikeasti arvosteta yhteiskunnassa”.

Kaikki eivät peilanneet tutkintoaan työuraansa, vaan omaan *henkilökohtaiseen kehitykseensä*. Yhdelle vastaajalle kyseessä oli ”irtiotto arjesta ja perustyöstä, harrastus”.

Tutkintoonsa työuransa kannalta tyytymättömien perustelut:

Terveysten tutkimuksen tutkijakoulussa ***yleisin tyytymättömyyden syy työuraansa tohtorina oli erilaiset työllistymisvaikeudet alla*** tai ylikouluttautumisen leima, mistä vaikuttavat kärsivän enemmän muut kuin potilastyötä tekevät tohtorit. ***Muita syitä tutkintoonsa työuran kannalta tyytymättömyydelle ovat tutkinnon epäselvä hyöty, tutkinnon suunnittelemattomuuden haitat sekä alhainen palkka.***

Tutkimustaustaan tai korkeaan koulutukseen saatettiin suhtautua työmarkkinoilla *asenteellisesti*. Eräs valmistunut kertoi, ettei tutkinto auta saamaan töitä, mutta korkean tutkinnon vuoksi työvoimatoimisto ei salli uuden tutkinnon opiskelua, jossa olisi paremmat työllistymismahdollisuudet. Eräs valmistunut kertoi, ettei tutkinto ei ole avannut uusia työpaikkoja, joihin voisi hakea. Hän on kertomansa mukaa useaan hakemaansa työtehtävään ”ylikoulutettu” ja häntä ”selkeästi vierastetaan työmarkkinoilla, koska en halua sijoittua yliopistolle tutkijaksi”. Hän huomauttaa myös, että kokemuksena tohtorin tutkinto on hieno saavutus, mutta se ei näy palkassa mitenkään. Toinen valmistunut oli vastaushetkellä työtehtävissä, johon tohtorin tutkintoa edellytettiin. Hänen käsityksensä

työllistymismahdollisuuksistaan pitkään tutkinnon suorittamisen jälkeen oli kuitenkin huono ja hänestä osaan tehtävistä tutkintoa pidettiin ”rasitteena” liian korkean koulutuksen vuoksi. Eräs vastaaja vertaili suomalaisia ja kansainvälisiä työmarkkinoita. Hänen mielestään kansainvälisellä kentällä hänen tutkimuskokemuksensa tohtorina on hyödyllistä, mutta ”tuntuu, että Suomessa työnsaanti on hankalampaa tohtorina kuin se olisi ollut maisterina”. Hän epäilee, että Suomi ei ymmärrä tohtoreiden arvoa ”vanhoihin tutkimusmaihin verrattuna”. Toinenkin vastaaja oli saanut työtarjouksia ulkomailta.

Tyytymättömyyttä aiheuttivat myös, *jos työllistymiseen meni pitkään tai sopivaa työpaikkaa oli vaikea löytää*. Eräs väitellyt toivoi työllistymismahdollisuuksien olevan paremmat. Hänellä todella pitkään löytää koulutusta vastaava työ tohtoriksi valmistumisen jälkeen. Hänen mukaansa ”siihen sai aika vähän tukea yliopistolta, jos ollenkaan”. Yksi valmistunut oli sitä mieltä, että hänelle on ”työpaikkoja heikosti, etenkin kun perheen takia en voi lähteä kauas toiselle paikkakunnalle”. Eräs väitellyt koki suorittaneensa väitöskirjatutkimuksensa ”sellaisesta aiheesta ja menetelmillä, etten työllisty sen avulla”. Yksi vastaaja kertoi, ettei saanut oman alan työpaikkaa väitöksen jälkeen. Hän piti hetken taukoa ja koki sen tarpeelliseksi, mutta jälkikäteen katsottuna virheeksi. Hän haluaisi löytää alan töitä, joita kuitenkin kokee erittäin vaikeaksi saada ja tulevaisuus vaikuttaa epävarmalta. Hän kokee tilanteen ”äärimmäisen tuskalliseksi ja epätasa-arvoiseksi”, mutta toivoo onnistuvansa tilanteen ratkaisemiseksi.

Tutkimukseen suuntautuvien urasuunnitelmia hiersi *rahoituksen hankkimiseen liittyvät haasteet ja paineet*. Eräs tutkimustyötä tekevä vastaaja koki, että tohtorintutkinnon suorittamisen jälkeen ensimmäinen postdoc-paikka on helppo saada (varsinkin ulkomailta), koska rahoitusta on runsaasti. Hän esitti, että tilanne kuitenkin muuttuu nopeasti ja ”neljän vuoden kuluttua työnsaanti on paljon vaikeampaa, jollei ole onnistunut etenemään nuoreksi ryhmänjohtajaksi.” Eräs vastaaja oli pettynyt, ettei tutkinto avannut työmahdollisuuksia tutkimuksessa ja opetuksessa, mikä oli hänen tavoitteensa. Hänen mielestään, jos haluaa toteuttaa koulutustaan vastaavaa työtä, eli tutkimusta, joutuu itse hankkimaan palkkansa, eli apurahan, siihen, jonka varassa sitten määräaikaisesti tehdään työtä, ”mikä ei ole realistinen pitkäaikaisratkaisu aikuiselle ihmiselle”. Toinen samasta tohtorihjelmasta valmistunut kertoi, ettei työllistynyt omalle alalleen lainkaan, sillä tutkimustyötä ei ollut tarjolla. Eräs harmitteli, ettei tutkinto auttanut yhtään pääsemään pois määräaikaisuudesta. Yksi kolmannella sektorilla tutkimustyötä tekevä vastasi, että jos olisi tohtorikoulutusta aloittaessaan tiennyt, että ”tutkimusrahoitusta tullaan vähentämään tässä mittakaavassa, en olisi koskaan aloittanut jatko-opintoja”.

Lisäksi osa vastaajista koki tohtorin *tutkinnon hyödyn heikkona tai epäselvänä*. Eräs vastaaja kertoi, että tohtorikoulutus oli opettavaista, joten hän ei ole varsinaisesti tyytymätön, muttei ole tutkinnosta merkittävästi hyötynyt, sillä esimerkiksi palkanlisä on verojen jälkeen hyvin pieni. Toisaalta hän pohtii, ettei haittoja ole ollut ja osaavansa ”suhtautua tutkimustietoon ehkäpä viisaammin”. Toinen vastaaja sanoo, ettei tutkinnolla ”juurikaan ole ollut mitään vaikutusta, paitsi itselle ja eri titteli”. Kolmas on samaa mieltä kertoen, että piti tutkimuksen ja tohtoriopintojen tekemisestä, mutta nykyisessä työssä hänelle ei ole siitä merkittävää hyötyä. Hän kuitenkin huomauttaa, että

elämäkokemuksesta on tietysti hyötyä. Eräs vastaaja kertoi, ettei tutkinnosta ole ollut hänelle ”kovin suurta hyötyä, sillä työnkuvani on pysynyt samana eikä etenemismahdollisuuksia ole”. Yksityiselle sektorille työllistynyt kertoi, ettei ”missään nimessä” aio palata tutkimuksen pariin, joten tutkinto ei olisi ollut välttämätön. Hän kuitenkin uskoi, että tutkinnosta on ”kuitenkin jotakin hyötyä”. Muutamalle tohtorin tutkinto oli lähinnä tutkijan uralle tarvittu suorite. Tohtorin tutkintoa kuvailtiin jatkumoksi tohtorikoulutukselle tai tutkijan perustutkinnoksi.

Toisia harmitti, jos pitkäkestoisen koulutuksen *oppeja ei päässyt hyödyntämään tai jatkamaan*. Yksi vastaaja harmitteli sitä, että tutkintoa vaaditaan, vaikka itse työssä ole riittäviä edellytyksiä tutkimuksen jatkamiselle. ”Yliopistosairaalassa kliinisen tutkimuksen jatkaminen on haastavaa tohtorin tutkinnon jälkeen. Resurssit ovat melko vähäiset eikä aika riitä”, hän kuvaa. Eräs vastaaja kertoo olevansa työssä, johon käytännössä riittäisi ammattikorkeakoulututkinto, mutta on saanut ”[uuden] tittelin koulutuksen (ja sitä kautta paremman palkan) takia, vaikka työtehtävät ja vastuu ovat kuitenkin samat kuin ilman titteliä.” Hän uskoo, että olisi nyt urallaan pidemmällä, jos olisi siirtynyt yksityiselle sektorille nopeammin, sillä joutui yksityisellä ”aloittamaan ’alhaalta’”. Kaiken kaikkiaan hän toivoo, että olisi tehnyt väitöskirjansa nopeammin ja kevyemmin: ”Yhdellä artikkelilla pitäisi voida väitellä, koska lisäarvo omalle työuralle sen jälkeen on vähäisempää.”

Muutama vastaaja kommentoi tohtorikoulutuksensa *sisältöä, joka ei kaikilta osin tyydyttänyt tai oppimatta jääneitä taitoja*. Eräs kommentoi olevansa tutkimusosaamisen puolesta tyytyväinen, mutta ”kaupalliseen osaamiseen olisi pitänyt ymmärtää panostaa enemmän, samoin hallinto ja johtamisen kurssit olisivat olleet tarpeellisia”. Toinen kertoi, että olisi todennäköisesti halunnut opiskella enemmän tekoälyyn liittyvistä asioista. Eräs valmistunut kertoi, että hänen tohtoripolkonsa oli ”melkoista yksinopiskelua”, sillä hän ei ollut ollut tohtorinkoulutusohjelmassa kuin muodollisesti ja koki yliopiston koulutustarjonnan vähäiseksi, jota oli vaikea sovittaa ansiotyön kanssa. Hän ”olisi toivonut varsinkin poikkitieteellistä koulutusta”.

Muutamaa vastaajaa oli haitannut *väitöskirjatyön ja opintojen suunnittelemattomuus*. Eräs valmistunut kertoi, ettei ole suunnitellut uraansa kovinkaan paljon, eikä hänellä ole erityisen tarkkoja tavoitteita, joten asia ei ole hänelle kovin merkittävä asia, mutta harmittelee sitä, että hänen väitöskirjaprojektinsa oli ”pitkä ja epäonnistunut”, minkä takia se ”meni tietyllä tavalla hukkaan”. Hän kuvailee työtä monen vuoden ”ajelehtimiseksi ilman kunnollista ohjausta”, mutta huomauttaa, ettei silti kadu tutkintoaan, jonka tekeminen oli mukavaa. Eräs tohtori mietti, että jos olisi nähnyt tulevaisuuteen, olisi valinnut lähempänä työtään olevan tutkimusaiheen.

Tohtorikoulutuksen aikana kohdatut haasteet heijastuivat joillakin työuraan liittyviin valintoihin. Eräs väitellyt kuvaa väitöskirjan tekoaan ”selviytymistaisteluksi”, jossa ei ollut aikaa millekään muulle kuin artikkelien valmistumiselle, minkä takia uraa tai sen vaatimuksia ei kyennyt miettimään. Hän tekee tutkimustyötä ja harmittelee, että taloudellisen ahdingon vuoksi oli otettava ensimmäinen tarjottu paikka, joka ei kuitenkaan vastaa omia tutkimusintressejä. Toinen valmistunut kertoi menettäneensä kiinnostuksensa tutkimustyöhön epäystävällisen ilmapiirin vuoksi. Hän kertoo olevansa tyytyväisen

nykyiseen uraansa toisella sektorilla, mutta harmittelee, että ihmiset kadottavat intonsa tutkimustyöhön sellaisten ryhmänjohtajien takia, jotka eivät ole kiinnostuneet tohtorikoulutettavien projekteista, vaan palkkaavat heidät vain "apukäsiksi".

Muutama vastaaja on *tyytymätön palkkaukseensa*. Eräs kertoi, etteivät "koulutustaso ja palkka kohtaa lainkaan". Toinen vastaaja kertoi odottaneensa pitkään ennen kuin sai palkankorotuksen väitöksen jälkeen. Myös kolmas saman alan tutkija kertoi, ettei yliopiston palkkausjärjestelmä huomioi korotettua osaamistasoa ja lisäkoulutusta "mitenkään".

Kaikille työura ei ollut enää relevantti tapa arvioida tyytyväisyyttä tutkintoon tai työuran mahdollista haasteista huolimatta tohtorikoulutukseen oltiin tyytyväisiä. Eräs vastaaja kiitteli, että tutkimusaika opetti tarkastelemaan oppiaineen eri osa-alueita monipuolisesti ja hakemaan tietoa hyödyntäen eri tietolähteitä kriittisesti. Toinen koki saaneensa tehdä "mielekkään tutkimuksen hienossa tutkijaporukassa". Yksi vastaaja huomautti, että hänen tutkintonsa valmistui uran loppupuolella, minkä takia se ei suuresti vaikuttanut työuraan.